

Ахмет Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті
Костанайский государственный университет имени Ахмета Байтурсынова

**«ИННОВА - 2018»
атты халықаралық ғылыми-әдістемелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ**

МАТЕРИАЛЫ

**Международной научно-методической конференции
«ИННОВА - 2018»**

19-20 сәуір 2018 ж.

19-20 апреля 2018 г.

Костанай, 2018

Исмаилова Ж.Б. Активные формы и методы обучения в вузе.....	76
Исмуратова Д.А. Всестороннее развитие молодежи как основная цель молодежного крыла «Жас отан».....	80
Кадоло Т.А. Система интерфейсов для изучения русского языка и культуры речи в вузе.	82
Казанцева Л.В. Инфографика - средство формирования коммуникативной компетенции у студентов педколледжа на занятиях по русскому и английскому языкам.....	85
Какенов М.К. Адам капиталының даму бағыттары.....	88
Калакова Г.Г. Вопрос о формировании понятия «линза».....	90
Калакова Г.К. Оқушылардың физикалық білімін қалыптастыру үшін дидактикалық "Ұсақ-түйек".....	94
Камышева Н. А. Особенности профессиональной подготовки студентов технических специальностей на английском языке в рамках полиязычного образования.....	96
Исмуратова Г.С , Карабекова Г.Ж. Сущность и содержание туризма, как экономической категории.....	98
Качеев Д.А. Работа с текстом как метод изучения дисциплины «The basics of sociology and political science» в полиязычных группах.....	101
Кондрашова Т.А. Информационные технологии как средство методического..... обеспечения образовательного процесса.....	104
Корытнникова Н.А. Трехязычное образование в вузе: анализ опыта КГУ им. Ахмета Байтурсынова.....	106
Кожагалиева Г.С. Проектная деятельность студента.....	108
Курзова Н. А. К вопросу о методах обучения студентов на занятиях по философии.....	111
Кузенбаев Б.А., Кузенбаева А. А. Онтологическая модель в управлении учебным процессом вуза.....	113
Кулакова Л.С. Методическое обеспечение преподавания дисциплины «Внутренние болезни животных с клинической диагностикой» В КГУ имени А. Байтурсынова.....	116
Кулик А.В. Ожидания студентов факультета прикладной математики относительно изучения философии.....	119
Кульбаева М.М. Білім беру жүйесіндегі үштілділік.....	122
Медебаева Д. М. Внедрение полиязычного образования в школе.....	125
Мнашева А.И. Обеспечение и организация самостоятельной работы студентов.....	127
Нурсеитова А. А. Кәсіби лексиканы меңгертуде жаңа технологияны қолданудың тиімділігі	128
Садыханова Ш.К. Білім беру жүйесіндегі болашақ мамандарды даярлауда қазіргі педагогикалық технологияларды пайдалану.....	131
Макубаева Г. А. ЖООдағы қашықтықтан оқыту технологиясының кейбір мәселелері....	133
Манатов А.А. Патриотическое и духовно-нравственное воспитание студенческой молодежи посредством их участия в волонтерской деятельности.....	136
Мандаева А.Е. Болашақ мұғалімдерде көшбасшылық қабілетің дамыту жолдары	138
Махамбетова Г. И. Шекен С. Защита данных в образовательных ресурсах.....	141
Махамбетова Г.И. Практико – ориентированное обучение на факультете информационных технологий.....	143
Махмутова Ж.С. Применение информационных технологий в процессе обучения химии.....	144
Мусилипова М.Қ Пенитенциарлық мекемелердегі адамдар құқықтары жағдайын бақылау және әлеуметтік жұмыстар.....	146
Мусилипова М.Қ Жасөспірімдердің девианттық мінез-құлқы.....	148
Мустафина Б.С., Химич С.М. Об организации практико-ориентированного обучения на специальностях бакалавриата гуманитарно-социального факультета.....	150

Әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының Президенті – Ұлт көшбасшысы Н.Ә. Назарбаевтың «Қазақстан жолы – 2050: бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» Қазақстан халқына Жолдауы. Егеменді Қазақстан № 11, 2014 ж. 18 қаңтар.
2. Қазақстан Республикасындағы Білім туралы заңнама. Заң актілерінің жиынтығы. -Алматы: ЮРИСТ, 2012. -264 б.
3. Құдайбергенова К. Құзырлылық – тұлға дамуының сапалық критерийі // «Білім сапасын бағалаудың мәселелері: әдіснамалық негізі және практикалық нәтижесі» атты ғылыми-практикалық конференция материалдары. -Алматы, 2008. -30-32-б.
4. Қадашева Қ. «Жаңаша жаңғыртып оқытудың ғылыми әдістемелік негіздері: өзгетілді дәрісханалардағы қазақ тілі. -Алматы, 2001. -415 б.

ЖООДАҒЫ ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ

Мақубаева Г. А.

Ахмет Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті

Инновациялар, жаңа өзгерістер ретінде, адамның кез келген кәсіби қызметіне тән құбылыс, сондықтан ол зерттеу, саралау және оны оқу үрдісіне енгізу үшін қызығушылық танытады. Инновациялар өз бетінше пайда болмайды, олар жекелеген оқытушылар мен тұтас бір ұжымдардың ғылыми ізденістері мен алғы қатардағы тәжірибелердің нәтижелері болып табылады. Мұндай үрдістің бейберекет түрде дамуы мүмкін емес, ол әрдайым басқаруды талап етеді.

«Инновация» ұғымы латын тілінің «innovatio» деген сөзінен шыққан, ол – «жаңарту», «жақсарту» дегенді білдіріп, құрал және үрдіс ретінде белгілі бір өзгерістің енгізуін талап етеді. Ал, педагогикалық үрдісте, соның ішінде жоғары кәсіби білім беруде «инновация» білім берудің мақсатына, мазмұны мен нысандарына, оқытушылар мен студенттердің өзара қызметінің ұйымдастырылуына жаңа өзгерістерді енгізуді білдіреді [1, с. 98].

Жоғары оқу орнындағы кәсіби білім берудегі инновациялардың бір түрі, ол – қашықтықтан білім беру технологиясын енгізу болып табылады. «Дистанциондық (қашықтықтан) білім беру» (distance education) термині кейбір шетелдік зерттеушілерімен телеоқыту (teletraining) деп те аталады, өйткені, олар телекоммуникациялардың қашықтықтан білім беруді ұйымдастыруда ерекше орын алады деп санайды. Дегенмен де, «қашықтықтан білім беру» термині жиі кездеседі. Қашықтықтан білім беру сырттай оқу нысаны түрінде ХХ ғасырдың басында пайда болған [2, с. 101].

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев өзінің «Қазақстан-2050: Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» деп аталатын жолдауында: «Біз қалайтындардың барлығы үшін қашықтан оқытуды және онлайн режимінде оқытуды қоса, отандық білім беру жүйесіне инновациялық әдістерді, шешімдерді және құралдарды қарқынды енгізуге тиіспіз» – деп ерекше атап өтті [3].

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңының 43 бабына сәйкес қашықтықтан білім беру Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарында оқыту технологиясы ретінде айқындалған [4].

Ахмет Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университетінде, нақтырақ айтқанда, заң факультетіндегі қашықтықтан білім беру жүйесін құру тәжірибесі сырттай оқу нысаны бойынша оқытын студенттер үшін «СДО Moodle» деп аталатын автоматтандырылған жүйенің пайдалануымен ұйымдастырылған курстарымен байланысты, одан бөтен бұл жүйе өзінің жоғары деңгейдегі дидактикалық әлеуетін іс жүзінде дәлелдей алды.

Әлбетте, заманауи компьютерлік технологиялар білім алушыға білімді беру мен алуан түрлі оқу ақпаратқа қол жеткізу мүмкіндігін әдеттегі оқу құралдарымен бірдей, ал кейбір кездерде олардан да тиімдірек қамтамасыз ете алатынын байқауға болады. Тәжірибеге

сүйенетін болсақ, көптеген жағдайларда оқу курстарының сапасы мен құрылымы, сондай-ақ қашықтықтан білім беру кезіндегі оқыту сапасы, әдеттегі оқыту нысандарына қарағанда, жақсырақ болып табылатындығын дәлелдейді.

И.М. Ибрагимовтың айтуынша Интернет жаһандық желі арқылы қолжетімді интерактивтік дискілер, хабарландырулардың электрондық тақталары, мультимедиялық гипермәтін секілді жаңа электрондық технологиялар, студентті оқу үрдісіне белсенді түрде қатысуын ғана қамтамасыз етіп қана қоймай, көптеген әдеттегі оқу орталарға қарағанда бұл процесті басқаруға мүмкіндік береді. Дыбыс пен қозғалыстың, бейне мен мәтіннің интеграциясы жаңа, өз мүмкіндіктері бойынша бай оқыту ортаның пайда болуына септігін тигізе отырып, оның әрі қарай дамуы студенттің білім алу үрдісіне белсенді түрде қатысу деңгейі одан әрі арта түседі. Қашықтықтан білім алу жүйесінде (СДО) пайдаланылатын бағдарламалар мен ақпаратты жеткізу жүйелерінің интерактивтік мүмкіндіктері, оқытудың көптеген әдеттегі жүйелерінде мүмкін емес студенттермен кері байланысты орнатып қана қоймай, оны ынталандыруға, сондай-ақ олардың арасындағы диалог пен тұрақты қолданысты қамтамасыз етуге мүмкіндік береді [5, с. 95].

Қашықтықтан оқыту кезінде интерактивті түрдегі өзара қатынастағы субъектілер ретінде оқытушылар мен студенттер, ал, мұндай өзара қатынасты жүзеге асыратын құралдар ретінде – электрондық пошта, телеконференциялар, нақты уақыттағы диалогтар және т.б. табылады. Бір сөзбен айтқанда, «қашықтықтан оқыту» дегеніміз – оқытушының, ең басты, студенттің өз бетімен ізденуге және жұмыс істеуіне негізделген оқу бағдарламасын құрастырумен сипатталатын оқу үрдісінің ұйымдастырылуын айтамыз. Мұндай оқыту ортасы, негізінен, білім алушының оқытушыдан кеңістік пен уақытта ажыратылғанын сипаттайды, бірақ, дәл сол уақытта, студенттер мен оқытушылар телекоммуникация құралдары арқылы өзара диалог жасасуға мүмкіндіктерінің барлығымен ерекшеленеді.

Қашықтықтан оқыту жүйесі, тиісті мамандық бойынша университеттің немесе қажетті біліктілік деңгейі бар оқытушылардың жоқтығына байланысты, демек, кәсіби даярлық алуға немесе сапалы жоғары білім алу үшін өзге мүмкіндіктері жоқ шалғай аймақтардың тұрғындарына білім алуға мүмкіндік беретіндігі ешкімде күмән туғыздырмайды.

Демек, қашықтықтан оқытудың дамуының басты мәселесі телекоммуникациялық өзара қарым-қатынас ортасына сәйкес келетін оқытудың жаңа әдістері мен технологияларды құру болып табылады. Мұндай ортада білім алушылардың ақпараттың бейтарап тұтынушылары ретінде ғана сипатталуымен қатар, олардың білім алу барысында оқытудың нысанасын өз беттерінше түсінетіндігімен ерекшеленетінін анық байқауға болады.

Бұл орайда, В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев және т.б. авторлардың оқытудың бұрынғы үлгісінің орнын келесі ережелерге сүйенетін жаңа үлгі басуы тиіс деп туындаған ойлары орынды секілді, яғни: оқыту технологиясының орталығында – студент; технологияның басты маңызы – студенттің өз бетінше білім алу қабілетін дамыту; оқытуда белсенді рөл – студентте; оқыту қызметінің негізінде – ынтымақтастық [6, с. 207].

Жоғарыда атап өткеннің негізінде, оқытудың әдістемелері, оқытушылар мен білім алушылардың өзара қызмет ету үлгілері қайтадан қарастыруды талап етеді. Осыған орай, қашықтықтан оқыту технологиялардың дамуына ат салысатын көптеген ресейлік практик-педагогтардың, әдетті түрде берілетін оқу материалдарды тек компьютерлік нысанға айналдырудың негізінде қашықтықтан оқыту курсына алуға болмайтындығы жайлы ортақ пікірлері бар екендігін естен шығармауымыз керек.

Әлбетте, қашықтықтан оқыту курстарының табысты құрылуы мен пайдалануы нақты пәндерге оқыту және білім алу критерийлерін түзету көзқарасынан оқыту мақсаттарын, білім алушыға оқу ақпаратын жеткізудің жаңа дидактикалық мүмкіндіктерін, сондай-ақ қашықтықтан оқыту технологияларына қатысты талаптарды терең саралаудан басталуы тиіс.

Сөйтіп, қашықтықтан оқытудың отандық және шетелдік теориясы мен тәжірибесіне саралау жасағанның негізінде қашықтықтан оқыту технологиясына тән ерекшеліктерді атап өтуге болады, олар: икемділік, модульдік, параллельдік, алыс әсер етушілік, асинхрондық, қамту, рентабельдік, оқытушы мен білім алушының өзге форматы, жаңа ақпараттық

технологиялар, әлеуметтілік және интернационалдык. Атап өткен ерекшеліктер, қашықтықтан оқытудың, білім алудың өзге нысандарына қарағанда, оның артықшылықтарын айқындай отырып, арнайы ерекше талаптарды оқытушыға ғана емес, сондай-ақ білім алушыға да қояды, мұндай талаптар оқытушы мен білім алушының еңбек шығындарын еш жеңілдетпей, керісінше, ұлғайта түсіреді.

Қашықтықтан оқыту жүйесі білім алушылар үшін ең тиімді және «жағымды» оқытудың түрі болып табылатындығына келесі іс жүзінде мүмкін болатын артықшылықтарды атап өтуге болады:

1) білім алу жекеленген қарқында өтуі (білім алудың жылдамдығын білім алушының өзі жағдайы мен қажеттіліктеріне байланысты айқындайды);

2) еркіндік пен икемділік (білім алушы көптеген оқу курстарының кез келген түрін өзі таңдайды, сондай-ақ өз еркімен сабақтардың уақытын, орны мен ұзақтығын жоспарлай алады);

3) қолжетімділік (білім алушы мен білім беру мекемесінің географиялық жағдайы студенттің білім алу қажеттіліктерін шектеу болмайды);

4) мобильділік (оқытушы мен білім алушы арасындағы кері байланыстың тиімді түрде жүзеге асырылуы білім алу барысының табысты болуының негізгі талаптары мен негіздемелерінің бірі болып табылады);

5) технологиялылық (білім беру үрдісінде ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялардың ең жаңа жетістіктерін пайдалану);

6) әлеуметтік теңқұқықтылық (кез келген білім алушының тұрғылықты жеріне; денсаулық, әлеуметтік және материалдық жағдайына қарамастан білім алуға арналған мүмкіндіктері тең);

7) шығармашылық (білім алушының шығармашылық жағынан өз-өзін көрсетуге тиімді жағдайлар қарастырылады) және т.б.

Әрине, қашықтықтан оқыту технологиясының кемшіліктері де орын алуда, олардың қатарына келесілерді жатқызуға болады: 1) білім алушы мен оқытушының арасында көптеген жағдайларда тікелей қатынастың болмауы (яғни, жекелеген көзқарас пен тәрбиеге байланысты мүмкіндіктер жоққа шығарылады, демек, алған білімдерді эмоция тұрғысынан түсіндіріп беретін адамның болмауы, әрине маңызды кемшілік болып табылады); 2) бірқатар жекелеген-психологиялық жағдайлардың болу қажеттілігі (қашықтықтан білім алу үшін қатаң өзіндік тәртіп, яғни өзін-өзі ұстай білушілік қажет, өйткені, білім алудың нәтижесі студенттің сана-сезімі мен өз бетімен жұмыс істей алу қабілеттіліне тікелей байланысты); 3) ақпарат көздеріне қолжетімділіктің әрдайым болу қажеттілігі (білім алу үшін жақсы техникалық жабдықталу қажет, бірақ, білім алуды қалайтындардың барлығында компьютер мен Интернет желісіне шығу мүмкіндігі жоқ); 4) әдеттегідей, білім алушылар, тәжірибелік білімнің жоқтығын сезінеді; 5) білім алушылардың үстінен әрдайым қадағалап бақылаудың жоқтығы (бұл жәйт қазақстандық студент үшін өзінің кері әсерін тигіздіреді); 6) оқыту бағдарламалары мен курстар тиісті сапалы түрде дайындалмауы мүмкін (оның себебі – біліктілігі жоғары мамандардың аздығы) және т.б.

Қорыта келе, қашықтықтан білім беру технологиясының кемшіліктеріне қарағанда оның артықшылықтар саны көбірек. Демек, бүгінгі таңда, қашықтықтан оқыту студенттерге білімнің, ақпараттың әдеттен тыс көздеріне жол ашады, өз беттерімен жұмыс істеу тиімділігін арттырады, шығармашылық, түрлі кәсіби қабілеттерді меңгеру және бекіту үшін жаңа мүмкіндіктерді береді, ал, оқытушылар үшін білім берудің қайталанбас, бірегей, жаңашыл нысандары мен әдістерін жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Қазақстандық білім беру жүйесінде қашықтықтан оқытудың дамуы интернет-технологиялар мен қашықтықтан оқыту әдістерінің жетілдірілуіне байланысты әрі қарай өзінің дамуын жалғастыратындығына кәміл сенемін.

Библиографиялық тізім:

1. Кларин М.В. Инновации в обучении. Метафоры и модели. М.: Наука, 2015. – С. 98.
2. Гозман Л.Я., Шестопал Е.Б. Дистанционное обучение на пороге XXI века. Ростов-н/Д.: Мысль, 2009. - С. 101

3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты Қазақстан Республикасының Президенті – елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы, Астана қ., 2012 жылғы 14 желтоқсан// <http://adilet.zan.kz/>
4. «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Қазақстан Республикасының Заңы (2016.22.12. берілген өзгерістер мен толықтыруларымен)// <http://online.zakon.kz/>
5. Ибрагимов И.М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб. пособие для студ. вузов. М.: Академия, 2005. – С. 95.
6. Педагогика: учеб. пособие для студ. пед. учеб. завед. / В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, А.И. Мищенко, Е.Н. Шиянов. 4 изд. М.: Школьная Пресса, 2002. – С. 207.

ПАТРИОТИЧЕСКОЕ И ДУХОВНО-НРАВСТВЕННОЕ ВОСПИТАНИЕ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ ПОСРЕДСТВОМ ИХ УЧАСТИЯ В ВОЛОНТЕРСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Манатов А.А.

Костанайский государственный университет имени Ахмета Байтурсынова

В программной статье Президента нашей страны Н.А.Назарбаева «Рухани жаңғыру» обосновывается на необходимости модернизации общественного сознания. На основе укрепления чувства патриотизма, которая рассматривается как фундамент общества и государства, опорой их жизнеспособности и необходимым условием эффективного функционирования всей системы социальных и государственных институтов. Поэтому развитие патриотизма и гражданственности казахстанской молодежи является одним из приоритетных направлений государственной молодежной политики[1].

При этом патриотизм это нравственный и политический принцип, социальное чувство, содержанием которого является любовь к отечеству, гордость за его прошлое и настоящее, готовность подчинить свои интересы интересам страны, стремление защищать интересы родины и своего народа.

Одной из форм формирования патриотизма у студентов является волонтерская деятельность.

Волонтерская деятельность – это добровольная социально направленная, выполняемая по свободному волеизъявлению общественно полезная деятельность, направленная на формирование гражданской позиции, самоорганизации, чувства социальной ответственности, солидарности, взаимопомощи и милосердия в обществе [2].

Волонтерская деятельность выступает одним из главных ресурсов решения общественных проблем и социального развития в Казахстане. Воспитание патриотичного толерантного к государству молодежи является важной задачей любого государства. Именно поэтому встает более остро и актуально вопрос о не только образовании молодого поколения, но и воспитании патриотизма среди молодежи. Если молодежь не занята общественно полезными делами, то, как следствие, растет преступность, так как молодым людям сложно найти свое позитивное применение. Вариантов занять молодежь общественно полезными, позитивными направлениями деятельности достаточно много. Как одно из направлений целесообразно рассматривать развитие волонтерской деятельности [3].

Казахстанское волонтерское движение зародилось не так давно. Еще несколько лет назад слово «волонтер» было достаточно необычно. Поэтому волонтерская деятельность - очень актуальная для Казахстана. В настоящее время волонтерство в стране перешло на новый этап развития. К казахстанцам, особенно молодому поколению, уже пришло понимание того, что добровольный труд на благо общества необходим каждому и является одним из условий формирования патриотизма к своей стране.

Волонтерская деятельность в студенческой среде обуславливается стратегией государственной молодежной политики. Ее развитие направлено на раскрытие потенциала молодежи, активное включение молодых людей в социальную практику.